

De ondernemende psychotherapeut. Handboek voor zelfstandigen

D. Bouman (2010). Houten: Bohn Stafleu Van Loghum. 142 pp. € 24,50. ISBN 978 90 313 8188 3.

Het boek *De ondernemende psychotherapeut*, geschreven door klinisch psycholoog, psychotherapeut en journalist Dick Bouman, lijkt op een tomtom voor de zelfstandige ondernemer/psychotherapeut in de geestelijke gezondheidszorg (ggz). Bouman navigeert zeer nauwkeurig de route naar het opzetten van een eigen praktijk. Maar ook is dit boek te gebruiken als een quick scan voor zelfstandige ondernemers in de ggz die al jaren een eigen praktijk hebben en die praktijk willen verstevigen. Dit boek is helemaal up-to-date en brengt de ondernemende therapeut daarmee treffend op de hoogte van alle wetten en regels met betrekking tot praktijkvoering en het ondernemerschap. Tevens gaat het over de persoon als (psycho)-therapeut en ondernemer. Zo ben je naast therapeut ook strateeg, marketeer, personeelsmanager, accountmanager, administrateur, acquisiteur en directeur-eigenaar. Je werkt zowel 'in the lead als in the line', om in zakentermen te blijven. Je bent niet afhankelijk van je cliënten om je onvervulde behoeften te bevredi-

gen of aan te vullen, volgens Bouman.

In hoofdstuk zeven en acht toont Bouman zich een meester in het vereenvoudigen van ingewikkelde constructies en regels in de ggz met betrekking tot geldzaken en verzekerde zorg voor eerstelijns en tweedelijns zorgaanbieders. Hij schuwt hier niet om de lezer met verschillende dilemma's achter te laten. Hij wijst feilloos naar de kruising, maar de richting moet de therapeut uiteindelijk zelf bepalen.

Door de overzichtelijke indeling en ordening van alle informatie en de vlotte schrijfstijl leest deze 'handleiding' gemakkelijk. Voor de therapeuten met weinig tijd heeft Bouman in ieder hoofdstuk een blauw gekleurd kader waarin de hoofdpunten nog eens worden samengevat.

Normaliter laat ik me bij voorkeur niet door een navigator als tomtom leiden. Maar dit boek voor ondernemende therapeuten heeft met zijn duidelijke route wat mij betreft doeltreffend 'plaats van bestemming bereikt'.

Er is wel iets wat ik mis. Als dit

boek speciaal geschreven was voor de zelfstandige systeemtherapeut zonder personeel, werd er wat mij betreft nog een route of hoofdstuk aan toegevoegd. Dat zou dan gaan over integriteit, (verdeelde) loyaliteiten, belangenconflicten en meerzijdige onpartijdigheid in relatie tot het systeem dat wordt behandeld. Een systeemtherapeut lijkt mij hierin kwetsbaarder dan een psychotherapeut. Wie is bijvoorbeeld de opdrachtgever of aanmelder voor de systeemtherapie? En naar wie gaat de fac-

tuur? Hoe te handelen als de factuur niet wordt betaald terwijl de therapie nog gaande is? Want naast de therapeut ben je ook nog eens administrateur en is de opdrachtgever tevens je cliënt. Allemaal rollen en loyaliteiten die erbij komen in de solopraktijk van de systeemtherapeut, die zeker een appel doen op je integriteit en je geweten, en tevens van invloed kunnen zijn op het verloop van de therapie.

*...wie is de
opdrachtgever voor
de systeemtherapie?...*

Sabine Overtoom

